

Samuel Lebens – University of Haifa

וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶף אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזָכֹר וְהָאָרֶץ אֲזָכֹר:

Then will I remember My covenant with Jacob; and also My covenant with Isaac, and also My covenant with Abraham I will remember; and I will remember the land.

(Leviticus 26:43)

[ז] ולמה נאמר באברהם ויעקב 'זכירה', וביצחק לא נאמר 'זכירה'? אלא רואין את אפרו כאילו הוא צבור על גבי המזבח. ולמה נאמר באברהם וביצחק "אף", וביעקב לא נאמר "אף"? אלא מלמד שמטתו של יעקב אבינו שלימה.

And why is "remembering" stated in respect to Avraham and Yaakov, but not in respect to Yitzchak? Rather, he sees his ashes as if heaped upon the altar. And why in respect to Avraham and Yitzchak is it written "af" ("also"), but not in respect to Yaakov? Because the "bed" of our father Yaakov was "whole" (i.e., all of his sons were virtuous).

(Sifra, Bechukotai 8:7)

וישב אברהם אל נעריו. ויצחק היכן הוא? אלא אמר ר' אלעזר בן פדת אע"פ שלא מת יצחק מעלה עליו הכתוב כאלו מת ואפרו מוטל על גבי המזבח. לכך נאמר "וישב אברהם אל נעריו".

And Abraham returned to the youths. And where was Isaac? R. Eleazar ben Pedat said even though Isaac did not die, the text regards it as if he died and his ashes were sprinkled over the altar.

(Midrash HaGadol Gen. 22:19)

וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיִּרְאֵהוּ וְהִנֵּה־אֵיל אֲחֵר נֹאֲחֵז בְּסֹבֵב בְּקַרְנָיו וַיִּלֶּךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ:

When Abraham looked up, his eye fell upon a ram, caught in the thicket by its horns. So Abraham went and took the ram and offered it up as a burnt offering in place of his son.

(Genesis 23:13)

כי כאשר יחטא יביא קרבן יסמוך ידיו עליו כנגד המעשה ויתודה בפיו כנגד הדבור וישרוף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה והכרעים כנגד ידיו ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו ויזרוק הדם על המזבח כנגד דמו שנפשו כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלהיו בגופו ובנפשו וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכפר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו נפש תחת נפש וראשי אברי הקרבן כנגד ראשי אבריו

Since the deeds of man are completed in thought, word, and action, God commanded that when they sin they should bring a sacrifice, place their hands upon it, in place of the action, verbally confess in place of the word, and burn in fire the intestines and the kidneys [of the animal], which are the seat of thought and desire, and its legs, in place of the hands and legs of a person, that performs all actions, and to sprinkle the blood over the altar, in place of the blood of the person's soul, so that the person should think, in his doing all of this, that he has sinned to his God with his body and his soul, and it would be fitting to spill his [own] blood, and burn his [own] body, were it not for the lovingkindness of the creator, who takes our offerings from us, and the sacrifice atones such that its blood should be in place of the person's blood, its soul in place of the person's soul, and the extremities of the sacrifice in place of the extremities of the person...

(Ramban on Leviticus 1:9)

אפילו בקש המקום מאבינו אברהם גלגל עינו - היה נותן לו. ולא גלגל עינו בלבד נתן לו, אלא אף נפשו הוא נותן לו, שחביבה עליו מן הכל; שנאמר (בראשית כ"ב:ב') קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק, והלא בידוע שהוא בנו יחידו! אלא זו נפש, שנקראת יחידה, שנ' (תהלים כב) הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי.

Even had the Holy One, blessed be He, asked Abraham to gouge out his own eye, he would have given it to him, and he wouldn't merely have gouged out his eye, but even his soul, which was more dear to him than anything, as it says, (Genesis 22:2), 'take now your son, your only one; Isaac'. [Why does it describe Isaac in such detail?]. Don't we know who [Abraham's] only son is? Rather, [the words, 'your only one'] refer to [Abraham's] soul, [since a soul] is called an 'only one', as it says 'You saved my soul from the sword; from the dog, my only one' (Psalms 22:21).

(Sifrei Devarim 313)

אמר רבי אלעזר ראו מזבח בנוי ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו ור' יצחק נפחא אמר אפרו של יצחק ראו שמונה באותו מקום ור' שמואל בר נחמני אמר מכל הבית כולו הריחו ריח קטרת משם הריחו ריח אברים

The Gemara answers that Rabbi Elazar says: They saw a vision of the altar already built and Michael the archangel standing and sacrificing offerings upon it. And Rabbi Yitzhak Nappaḥa says: They saw a vision of the ashes of Isaac that were placed in that location. And Rabbi Shmuel bar Naḥmani says: From the entire House they smelled the scent of incense, yet from there, the location of the altar, they smelled a scent of burned animal limbs.

(Zevachim 62a)

וצוהו להעלותו במקום ההוא כי הוא ההר חמד אלהים לשבתו ורצה שתהיה זכות העקידה בקרבנות לעולם כאשר אמר אברהם "ה' יראה"

And [God] commanded [Abraham] to bring [Isaac] up to that place, because it was that mountain upon which God desired to dwell [in the future temples], and he wanted the merit of the binding of Isaac to be present in the sacrifices for all time, as Abraham says, 'The Lord will see'...

(Ramban on Genesis 22:2)

ר' יהודה אומר, כיון שהגיע החרב על צוארו פרחו ויצאה נפשו של יצחק, וכיון שהשמיע קולו מבין הכרובים ואמר לו אל תשלח ידך, נפשו חזרה לגופו וקם ועמד יצחק על רגליו וידע יצחק שכך המתים עתידים להחיות, ופתח ואמ' ברוך אתה ה' מחיה המתים.

Rabbi Jehudah said: When the blade touched his neck, the soul of Isaac fled and departed, (but) when he heard His voice from between the two Cherubim, saying (to Abraham), "Lay not thine hand upon the lad" (Gen. 22:12), his soul returned to his body, and (Abraham) set him free, and Isaac stood upon his feet. And Isaac knew that in this manner the dead in the future will be quickened. He opened (his mouth), and said: Blessed art thou, O Lord, who quickeneth the dead.

(Pirkei D'Rebi Eliezer 31)